

KIRTEL ELLER BYLD VED SKEDEINDGANGEN (BARTHOLINCYSTE OG BARTHOLINITIS)

Hvad er en Bartholincyste og Bartholinitis?

De "Bartholinske kirtler" ligger i den bagerste del af de store kønslæber. Normalt vil du hverken kunne se eller føle kirtlerne. De producerer en klar slimet væske, der smører skeden, særligt ved samleje. For at kunne gøre det, har de en lille åbning, der munder ud forrest i skeden. Hvis åbningen stopper til, ophobes væske i kirtlen og danner en cyste (væskefyldt blære). Dette kaldes en Bartholincyste, der viser sig som en bule i kønslæben.

Opstår der betændelse i en Bartholinsk kirtel, dannes der en byld, der kaldes Bartholinitis. En tilstoppet Bartholinsk kirtel eller Bartholinitis kan genere fx ved samleje, sport og cykling. Men den kan også være både smertefuld og give feber. Bartholinitis har tendens til at komme igen, hvis man ikke behandler den.

Hvad skyldes lidelserne?

Bartholincyster og Bartholinitis optræder kun hos omkring 2 % af kvinder og især hos kvinder i alderen 20-30 år.

Det er uvidst, hvorfor Bartholinkirtlerne stopper til hos nogle kvinder, men man ved, at bakterierne, der forårsager betændelsen, kan stamme fra skeden, tarmen og fra smitte med klamydia.

Hvad er symptomerne?

Bartholincyste

En Bartholincyste føles som en blød elastisk udposning bagtil i en af kønslæberne tæt ved skedeindgangen. Den er på størrelse med en blomme og som regel nem at mærke, hvis du undersøger dig selv. Cysten kan være generende, fx når du sidder eller ifm. samleje, men den giver ikke smerter.

Bartholinitis

Opstår der betændelse i en Bartholinsk kirtel, vil det give hævelse, rødme, smerter og ømhed. Du kan også få feber og føle dig småsyg. I værste fald kan hævelsen blive så stor og smertefuld, at du kan have problemer med at gå eller sidde.

Hvilken behandling tilbyder vi?

Har du en Bartholincyste, der ikke giver symptomer, behøver vi ikke at behandle den, men kan nøjes med at observere, om den vokser. Du kan evt selv efter et bad (hvor huden er blød) selv forsøge at tømme den ved at presse forsigtigt med fingrene på hævelsen.

Har du Bartholinitis, vil vi foretage et lille kirurgisk indgreb. Indgrebet foregår i klinikken i lokal bedøvelse eller på hospitalet - som regel i fuld bedøvelse. Her åbnes bylden, og der sættes nogle små tråde i kanten, der forhindrer at bylden lukker sig og derved gendannes. I enkelte tilfælde kan det være nødvendigt at behandle en kraftig betændelse med antibiotika.

Hvor ofte skal du til kontrol?

Den første uge vil vi tilbyde dig en eller to kontroller, hvor vi følger op på sårhelingen.

Alt efter sårhelingen og hvor nemt det er for dig selv at skylle og holde såret rent, lægger vi herefter en plan med dig. Hvis stingene ikke selv er opløst efter ca. 14 dage, kan vi fjerne dem i klinikken.

Hvad er prognosen?

Hos hovedparten er prognosen god. Hos 5-15 % af de kvinder, der har haft Bartholinitis, vil den komme igen og skal behandles på samme måde.

Hvor kan du læse mere?

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/gynaekologi/tilstande-og-sygdomme/infektioner/bartholinitis/>